ఈవారం కథ

సాజిద

కథాకాలం: 1948 (దేశ విభజన సమయం)
హిందీ మూలం: బృందావన్ లాల్ వర్మ
తెలుగు సేత: గఫార్

అది చలికాలపు సంధ్యా సమయం.

పాట్నా పట్టణానికి కొంచెం దూరంలోని కుగ్రామం పక్కగా ప్రవహించే నదిలో ఒక పడవ సాగిపోతోంది.

ఆ పడవలో నలుగురు హిందువులూ, ఒక ముస్లిం యువతి వున్నారు.

నలుగురు హిందువుల్లో ముగ్గురు పడవ నడిపే నావికులు, మరొక యువకుడు, చదువు సంధ్య లుండీ కూడా జులాయిగా తిరిగేవాడు.

పెషావర్‌లో ముస్లింలు హిందువులపై దాడిచేశారు. హిందూ స్త్రీలపై అఘాయిత్యాలు చేశారు. పాట్నా జిల్లాలోని కుగ్రామంలో కొంతమంది హిందువులు, పెషావర్‌లో జరిగిన సంఘటనకు ప్రతీకారం తీర్చుకున్నారు. పడవలోని యువతి, ఆ గ్రామం నుండి పారిపోయిన ముస్లిం కుటుంబాలకు చెందింది.

చదువు వుండి కూడా పనీపాట లేకుండా పైలా పచ్చీసుగా తిరిగే యువకుడు, తిరిగి తిరిగి వచ్చి నావికుల్తో కలిశాడు. ఆ క్షణంలో వారికి ఎలాంటి ప్రయాస లేకుండా ఈ ముస్లిం యువతి వీరి చేతిలో చిక్కింది. ఆమెను ప్రవహించే నదిలో ముంచి చంపివెయ్యటానికి నిశ్చయించుకున్నారు. ఆ పనిలో భాగంగానే పడవ సాగిపోతుంది.

అందమైన ఆ ముస్లిం యువతి ముఖం వాడిపోయింది. దాహంతో ఆమె గొంతు ఎండిపోయింది. అంత చలిలోనూ ఆమె భయంతో కూడిన చెమటల్లో తడిసి పోయింది. అయినా నదిలో నుండి ఒక దోసెడు నీళ్ళు పట్టి తాగేంత ధైర్యం చేయలేక పోతుంది. జరుగబోయేది ఏమిటో ఆమెకు తెలుసు. ఆ యువతి హృదయ విదారకంగా విలపిస్తూ "నన్ను చంపకండి! నాపై దయచూపండి! నేను ఏ ఒక్క హిందువును ఏమీ చేయలేదు" అని బ్రతిమలాడ్తూంది.

నావికుల్లో ఒకతను పడవ నడిపే తెడ్డుతో ఆ యువతిని కసిగా కొట్టి- పెషావర్‌లోని హిందువులు అక్కడ ముస్లింలను ఏం నష్టపరిచారని అక్కడి హిందువులను చంపారు? " అన్నాడు కోపంగా.

"కావచ్చు...కాని...నేను కాని నా కుటుంబ సభ్యులు కాని వారినేమి చేయలేదు కదా? నన్ను వదిలెయ్యండి! మీకు చేతులెత్తి నమస్కరిస్తాను" అంది ఏడుస్తూనే.

ఆ హిందూ నావికులు ఆమె విన్నపాన్ని పట్టించుకోలేదు. పడవ నది మధ్యకు చేరుకోవటానికి యింకా కొంచెం దూరంలో వుంది. నావికుల్లోని ఒకతను, చదువు సంధ్యలున్న తమ సహచరునితో "మాధవ్‌బాబు! యింకా కొంచెం ముందుకెళ్దామా? ఇక్కడే-కానిద్దామా?" అని అడిగాడు.

ఆ మాటలకు భీతిల్లిన ముస్లిం యువతి వణికిపోతూ వాళ్ళ కాళ్ళమీద పడి-

"నన్ను చంపకండి! మీరు హిందువులు. మీ మత ధర్మంలోనూ-నిరపరాధియైన చీమకు గూడ్డ కీడు తలపెట్టకూడదు. కాని నేను మనిషిని. నిరపరాధిని".

"నువ్వు మనిషివే! కాని ఏ జాతి మనిషివి? రామ! రామ! క్షమించటమా?" ఒక నావికుడు కటువుగా అన్నాడు.

గంభీర వదనంతో ప్రవహించే నీటిలోని కెరటాలను చూస్తున్న మాధవ్ తేరుకుని ఆమెకేసి చూశాడు.

ఆమె పెద్ద పెద్ద విశాలమైన కళ్ళలో నీళ్ళు ఉప్పెనలా పెల్లుబుకుతున్నాయి.

"నీ పేరేమిటి?" అడిగాడు మాధవ్.

"సాజిద" వెంటనే జవాబిచ్చింది.

మాధవ్ ఆమె వంక ఒక క్షణంపాటు అలా చూశాడు. ఆమె కళ్ళలో అర్థింపు, బ్రతకాలనే కోరిక, నిస్సహాయతా కన్పించాయి.

తిరిగి మాధవ్ నీటిలోని కెరటాలను చూస్తుండిపోయాడు.

ఒక నావికుడు-"మాధవ్‌బాబు! యింకా ముందుకెళ్దామా? ఇక్కడే కానిద్దామా?" అన్నాడు.

మాధవ్ మరొకసారి ఆ యువతివైపు చూచాడు. ఆమె ప్రాణ భీతితో గజగజా వణుకుతోంది. కళ్ళు జలపాతాల్లా ఏకధాటిగా కార్తున్నాయి. రెండు చేతులు జోడించి వేడుకుంటున్నట్టు చూస్తుంది.

మాధవ్ గొంతు సవరించుకుని-

"ఇంకొంచెం ముందుకు పదండి" అన్నాడు.

కొంచెం ముందుకెళ్ళాక ఆ నావికుడు మళ్ళీ అడిగాడు. మాధవ్ తిరిగి అదే సమాధానం చెప్పాడు.

పడవ, లోతైన నదీ మధ్య ప్రదేశానికి చేరింది.

నావికులు పడవ ఆపేశారు. వారిలో ఒకతను-"ఇక్కడ చాలా లోతుగా వుంది. ఇక్కడే కానిద్దాం!" అన్నాడు.

మాధవ్ ఆ నావిక్షుల మాటలను పట్టించుకోలేదు. ఒక్క క్షణంపాటు మౌనంగా వుండి తిరిగి ఆ యువతితో-

"సాజిదా! నువ్వు యవ్వనంలో వున్నావు. నేను యవ్వనంలో వున్నాను. నువ్వు నన్ను వివాహం చేసుకుంటావా? నేను నిన్ను హిందువుగా మార్చుకుంటాను!" అన్నాడు.

వరదలో కొట్టుకుపోయే చీమకు గడ్డి పరకే ఆధారమైనట్టు ఆమె వెంటనే సమాధానం చెప్పింది.

"నేను అందుకు సిద్ధంగా వున్నాను. నా జీవితాన్ని కాపాడండి! నేను చావదల్చుకోలేదు. నేను హిందువుగా మారిపోతాను. నేను నిన్ను పెళ్ళి చేసుకుంటాను. "

"సరే! అలాగైతే...మేము నిన్ను చంపటం లేదు" అని ఆమెను సమాధాన పరచి, నావికుల్తో-"పదండి! పడవను తిరిగి మన తీరం వైపు నడపండి!" అని పురమాయించాడు మాధవ్.

వారిలోని ఒక నావికుడు ఈర్ష్యతో "ఈ అందమైన మట్టిబొమ్మ మోజులోపడి- మోసపోతున్నావ్ మాధవ్ బాబు! పక్క ఊళ్ళో మా నావికుల కుటుంబాల్ని-ఈ ముస్లింలు ఎన్ని నాశనం చేశారో తెల్సా? ఈమెను చంపెయ్యాల్సిందే. కనీసం వాళ్ళ సంఖ్యలో ఒక్కటైనా తగ్గుతుంది." అన్నాడు.

"నేను ఈమెను పెళ్ళాడినా కాని ఒక ముస్లిం తగ్గినట్లే కదా? అంతేకాదు. ఒక హిందువు పెరిగినట్లు కూడా-ఆలోచించండి" అన్నాడు మాధవ్.

"ఈ యువతి నాగుపాముతో సమానం తెల్సా?" అన్నాడు ఒక నావికుడు.

"ఈమె నాగుపాము అయితే-నేను నాగేంద్రుడిని!" అన్నాడు మాధవ్.

ఆ సమాధానంతో నావికులు వివశులయ్యారు. పడవ తిరిగి తీరం చేరింది.

మాధవ్ ఆ యువతిని పడవ నుండి దింపాడు. ఆమె వదనంలో సంతోష రేఖలు విచ్చుకున్నాయి.

మాధవ్ ఆ యువతిని వెంట తీసుకుని ఒక దిశగా బయలుదేరాడు.

వెనక నుండి నావికుల్లో ఒకతను-"భ్రమించాడు! ఏదో ఒక రోజు అనుభవిస్తాడు" అన్నాడు.

రెండవవాడు-"ఇతగాడి మనస్సులో ఈ దుర్బుద్ధి ముందు నుంచే పుట్టింది. బద్మాష్‌గాడు, అనవసరంగా మనల్ని పరేషాన్ చేశాడు" అన్నాడు.

* * *

ఉన్నఫళంగా ఒక వ్యక్తిని, తన మత ధర్మాన్ని వదులుకొని, మరో మతం లోనికి మారమంటే-ఆ వ్యక్తి ఎంతటి అనిశ్చిత స్థితికి లోనవుతాడో-

సరిగ్గా అలాంటి స్థితిలోనే సాజిదా హిందూగా మారిపోయింది.

అదే రోజు ఆమె వివాహం జరిగిపోయింది.

మాధవ్ కుటుంబంలో అతని నిర్ణయాలకు అడ్డుకునేవారు ఎవరూ లేరు. ఒకవైపు బీహారు పోలీసుల భయం. సమాజంలో అనిశ్చిత పరిస్థితుల మధ్య-

శాస్త్ర ప్రకారంగా సాజిదా మతం మార్పిడి, పెళ్ళి ఒకేరోజులో జరిగిపోయాయి.

ఆ రోజు శాంతి అంటే సాజిదా శోభనం రోజు.

మాధవ్ శోభనపు గదిలోనికి అడుగు పెట్టాడు. గది ప్రకాశవంతమైన వెలుతురుతో వెలిగి పోతుంది.

అతను ఆమెలోని భావాలను చదివే ప్రయత్నం చేశాడు.

ఆమెలో ఎలాంటి సిగ్గు, బిడియాల చిహ్నాలు కన్పించలేదు. బలికెక్కనున్న పశువుకు మల్లే-అర్థంకాని ఒక తటస్థ స్థితిలో వున్నట్లుందామె. ఆమె తన శంఖంలాంటి మెడను పైకెత్తి కళ్ళు టపటపలాడిస్తూ మాధవ్ వైపు చూసింది. రెండు చేతులు జోడించి-

"రాండి" అంది.

"సాజిదా!"

"కాదు! శాంతి అనండి!"

"కాదు! సాజిదా! నీకు సంతోషంగా వుందా సాజిదా?"

"మీరు నా ప్రాణాలను రక్షించారు. మీతో నా వివాహం జరిగిపోయింది. మీరు నా భర్త. మీతోనే ఈ జీవితం గడపాల్సి వుంది. సంతోషంగా ఎందుకుండను?"

మాధవ్ గదిలో మౌనంగా పచార్లు చేస్తుండిపోయాడు.

సాజిదా తల దించుకుని నుంచుంది.

"నువ్వు సంతోషంగా లేవు" పచార్లు చేస్తున్న వాడల్లా ఆగి అన్నాడు.

ఆమె తన తడారిన పెదాలపై ఓ బలహీనమైన నవ్వును పులుముకుని-

"మీకెలా తెల్సు?" అంది.

"నువ్వు అందాల అపరంజివి సాజిదా- కాని శిల్పానివి" అని-తిరిగి పచార్లు చేయటం మొదలెట్టాడు.

"అదేగా మీరు కోరుకునేది. ఒక భర్త భార్య నుండి కోరుకునేది అదే!"

"జీవంలేని శిల్పంకాదు! నాకు మనిషి కావాలి!" ఆమె వైపు చూడకుండానే పచార్లు చేస్తూ అన్నాడు.

"అవును! నేను మనిషినే కదా?"

"ఎలా?"

"అభాగ్యురాలిని! తల్లిదండ్రుల నుండి విడిపోయిన దానిని-అయినా మనిషినే కదా?"

"సరే! మా హిందూ ధర్మం ఎలా అన్పిస్తుంది నీకు?"

"ఎలా అన్పించింది అంటే- మీరు నన్ను మృత్యుముఖం నుండి రక్షించినప్పుడు ఎలా అన్పించిందో ఇప్పుడు కూడా అలాగే అన్పిస్తోంది.

"యింకా చూస్తావా? రౌడీలలో, గూండాలలో, జులాయిగాళ్ళలో కూడ అప్పుడప్పుడు యిలాంటివి కన్పిస్తుంటాయి."

ఆమె మౌనంగా వుంది.

మాధవ్ వెళ్ళి మంచంపై కూచున్నాడు.

"కూర్చో సాజిదా!"

"మీరు మర్చిపోతున్నారు! శాంతి అనండి!"

"కాదు సాజిదా! కూర్చో!"

"ఎక్కడ?" హీన స్వరంతో అడిగింది.

"నీకెక్కడ కూర్చోవాలనిపిస్తే అక్కడ! నువ్వు సర్వ స్వతంత్రురాలివి. నీకు ఏది యిష్టమో అదే చెయ్యి. నీకెక్కడికి వెళ్ళాలనిపిస్తే అక్కడికి వెళ్ళు. నేను రాతి విగ్రహంతో సంసారాన్ని కోరుకోవటం లేదు" అన్నాడు మాధవ్.

సాజిదా కాళ్ళు వణకసాగాయి. నేలపై కూలబడి మోకాళ్ళలో తలపెట్టి వెక్కి వెక్కి ఏడ్వసాగింది.

మాధవ్ లేచి ఆమె వద్ద కెళ్ళాడు. ఆమె తల మీద చేయి పెట్టి నిమిరాడు.

"సాజిదా! తప్పుగా అర్థం చేసుకున్నావా? ఆ రోజు నిన్ను నదిలోనికి తోసి వేయలేదు. అదే రక్షణ అనుకుంటున్నావా? కాదు. ఈ రోజు కూడా నిన్ను ఈ జీవన సుడిగుండంలోనికి నెట్టివేయను. నా ఉద్దేశం ఒకటే-నిన్ను కించపర్చటానికో మరి దేనికోసమో నేనామాట అనలేదు" అన్నాడు.

ఆమె అతని మాటలకు స్థిమితపడి "మీరు నాపట్ల చూపిన దయా దాక్షిణ్యాలతో-నేను ఎన్నటికీ తీర్చుకోలేని ఋణ గ్రస్థురాలినయ్యాను. నేను మీతో జీవితం పంచుకోవటానికి సిద్ధంగా వున్నాను" అంది.

మాధవ్ తిరిగి మంచంపై కూచున్నాడు.

"సాజిదా! నువ్వు ఇవే మాటలను తిరిగి మీ తల్లిదండ్రుల దగ్గర మీ కుటుంబ పరివారంలో చెప్పగలవా?"

"నిజం చెప్పమంటారా?" తల దించుకునే అడిగింది.

"నిస్సంకోచంగా చెప్పు!"

"చెప్పలేను. ఈ మాటల్ని వాళ్ళ ఎదురుగా చెప్పే సాహసం నాకు లేదు" అంది.

"సాజిదా, నేనిప్పుడు నిజంగా సంతోషిస్తున్నాను. పెళ్ళి, బలాత్కారం రెండూ వేర్వేరు సంఘటనలు... నువ్వు నాకో మాట ఇస్తావా?"

"ఏమిటి?"

"జరిగిన దుస్సంఘటనల్ని మర్చిపో! పెళ్ళి పేర జరిగిన తంతును మర్చిపో!"

"ఎలా?"

"ఈ లోకుల ముందు పగలు భార్యాభర్తలుగా వుందాం! రాత్రి ఎవరికి వాళ్ళం అపరిచితుల్లా వుందాం! ఈ రహస్యం మనిద్దరి మధ్య తప్ప మూడో కంటికి తెలియకుండా వుండాలి."

"అలాగే.. నేను నా కుటుంబాన్ని ఎప్పుడు చూడగల్గుతాను?"

"నేను ప్రయత్నిస్తాను."

"నా గురించి మీరు ఆపదల్లో పడరు కదా?"

"అలాంటిదేమీ జరగదు. నిజాయితీగా బ్రతికేవాడికి ప్రమాదాలు దరిచేరవు."

ఇద్దరు కొన్ని క్షణాలు మౌనంగా వుండిపోయారు.

సాజిద తల ఎత్తి చూసింది.

మాధవ్ ఆమె వైపు చూచాడు.

ఆమె పెదాలపై ఆనందం తాలూకు కదలికలు, కళ్ళలో స్థిమితపడిన కన్నీటి చెమ్మ.

"హిందువుల్లోనూ, ముస్లిం మతంలోను ఒకే ధర్మముంది. ఎవరినైతే చెల్లెలుగా స్వీకరిస్తామో వారిద్దరి పవిత్ర బంధమే ఇద్దరి రక్షణలో సహాయకారిగా వుంటుంది" అంది సాజిదా!

మాధవ్ నవ్వి-"నాలాంటి రౌడీ, గూండా, జులాయికి ఇలాంటి పవిత్ర బంధం చాలా విలువైనదే! కాని నాకు తెలీక అడుగుతాను సాజిదా!-ఇలాంటి సంబంధాల కలీతంగా స్త్రీ, పురుష సంబంధాల్లో పవిత్రత వుండదా?"

సాజిదా లేచి నుంచుంది.

ఆమె కళ్ళలో ఆనంద బాష్పాలు నిండుకున్నాయి.

"మాధవ్ బాబు! మీకు మీరుగా నేను రౌడీని, గూండాని అంటున్నారు. గూండాలు పెషావర్‌లో వున్నారు. ఇంకా దేశం మొత్తంలో చాలాచోట్ల వున్నారు. కాని...మీలాగే అందరూ వుంటే ఈ దేశం యింకా అభివృద్ధి చెందదా?"

"నిజమే సాజిదా! కాని నీకు తెలీదు. నాలాంటి అరాచక శక్తుల కారణంగానే ఈ దేశం వెనకబడి వుంది. సరే! అవి నీకు అర్థం కావు. కాని-ఇక నువ్వు పడుకో! రేపటి నుండి మీ వాళ్ళు ఎక్కడున్నారో వెతుకుతాను" ఆ మాటలు చెప్పి వెంటనే మాధవ్ గదిలో నుండి బయటికి వెళ్ళాడు.

సాజిద నిశ్చలంగా చూస్తుండిపోయింది.

తప్పిపోయిన మహిళల గురించి అన్వేషిస్తున్న పోలీసులకు-సాజిదా ఆచూకి తెల్సింది. ఆ విషయంలో మాధవ్ కూడా సహకరించాడు.

మాధవ్ వచ్చి సాజిదాతో కలిశాడు.

"మీ కుటుంబ ఆచూకి తెల్సింది. పోలీసులొచ్చారు. వెంట మీ అన్నయ్య కూడా వున్నాడు" అన్నాడు ముక్తసరిగా.

"వెళ్ళనా? వద్దా? అని ఆలోచిస్తున్నాను!"

"ఎందుకు?"

"ఏం లేదు. వెళ్ళాక నన్ను అందరూ అనుమానపు చూపుల్తో చూస్తారేమో. నా శీలంపై వాళ్ళకు నమ్మకం వుండక పోవచ్చు. నా జీవితం మొత్తం అవమానాలకు గురి అవుతుందేమో?"

"అలా ఏమీ జరగదు. నీ పవిత్రతను రుజువు చేయటానికి నేను గంగాజలం పట్టుకుని ప్రమాణం చేస్తాను వాళ్ళు నమ్మేలాగ."

"కాని నేను వెళ్ళదల్చుకోలేదు. లోకులు ప్రమాణాలను చాలా తక్కువగా నమ్ముతారు"

"కాదు! తప్పక నమ్ముతారు. పద నా వెంట"

"మీరు నన్ను ఒక సోదరిగా చూసుకున్నట్టు వారిని నమ్మించ గలరా?"

"తప్పకుండా నమ్మించగలను"

"సరే! పదండి! కాని వాళ్ళు నన్ను ఏ కారణంగానైనా అనుమానించి చేరదీయకపోతే నేను తిరిగి ఇక్కడికే వస్తాను."

"సరే-నీ ఇష్టం. ఒప్పుకుంటున్నాను. కాని-ఎక్కడున్నా ఒకసారి నీ క్షేమం తెలియజేస్తూ ఒక లేఖ రాస్తావుకదూ!"

సాజిద జీరబోయిన గొంతుతో-

"తప్పకుండా! మిమ్మల్ని మర్చిపోవటం ఎలా సాధ్యం?"

మాధవ్ సాజిదాను వాళ్ళ కుటుంబ సభ్యులకు అప్పగించాడు. వీడ్కోలు చెప్పేటప్పుడు సాజిదా మాధవ్‌కు ప్రణామం చేసింది. ఆ క్షణం ఆమె కళ్ళలో కదలాడిన భావాలను చదవటానికి మాటలు లేవేమో?

"నిజంగా ఈ రోజు మరపురాని రోజు. ఎందుకంటే నిజమైన శాంతిని నేను పొందాను గనక". అనుకున్నాడు మాధవ్. ●

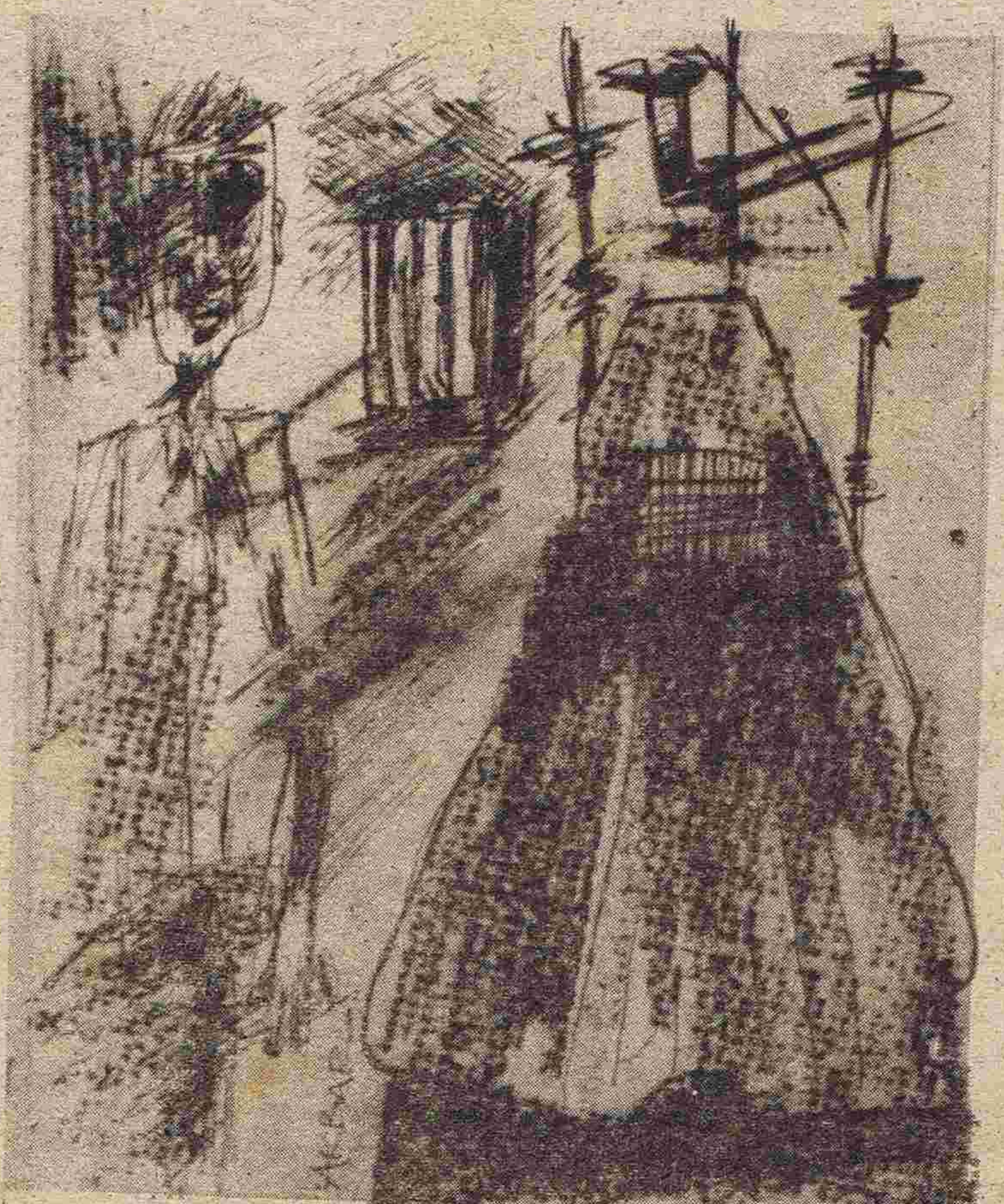

వచ్చేవారం కథ
బోసినవ్వు
- కో. ప్ర